

Національна академія наук України
Науково-навчальний центр прикладної інформатики
Інститут інноваційної освіти

Роль інновацій в трансформації образу сучасної науки

Матеріали
VIII Міжнародної науково-практичної конференції
27-28 грудня 2024 р.

Інститут
інноваційної
освіти

Міжнародні та всеукраїнські
науково-практичні конференції

www.novaosvita.com

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Науково-навчальний центр прикладної інформатики

ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ

**РОЛЬ ІННОВАЦІЙ В ТРАНСФОРМАЦІЇ
ОБРАЗУ СУЧАСНОЇ НАУКИ**

МАТЕРІАЛИ

VIII Міжнародної науково-практичної конференції

**27–28 грудня 2024 р.
м. Київ**

Київ–Запоріжжя
Інститут інноваційної освіти
2024

УДК 001(063):378.4 (Укр)
Р67

До збірника увійшли матеріали наукових робіт (тези доповідей, статті), надані згідно з вимогами, що були заявлені на конференцію.

Роботи друкуються в авторській редакції, мовою оригіналу.

Автори несуть всю повноту відповідальності за зміст поданих матеріалів.

Редакція не завжди поділяє думки авторів і не несе відповідальності за недостовірність публікованих даних. Претензії до організаторів не приймаються.

При передруку матеріалів посилання обов'язкове.

ISBN 978-966-488-316-7

Р67   **Роль інновацій в трансформації образу сучасної науки** : Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 27–28 грудня 2024 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. – Київ–Запоріжжя: АА Тандем, 2024. – 120 с.

Матеріали конференції рекомендуються освітянам, науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, докторантам, студентам вищих навчальних закладів тощо¹.

Відповідальний редактор: С.К. Бурма
Коректор: П.А. Немцова

Матеріали видано в авторській редакції.

УДК 001(063):378.4 (Укр)

ISBN 978-966-488-316-7

© Усі права авторів застережені, 2024

© Інститут інноваційної освіти, 2024

© АА Тандем, 2024

¹ Відповідає п. 8 Порядку присудження (позбавлення) наукових ступенів Затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197; п. 28 Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»; п. 13 Постанови Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 «Про питання стипендіального забезпечення»

Подальші дослідження можуть зосередитися на вивченні впливу подібних графічних романів на формування історичної свідомості молодого покоління та їхньої ролі у процесах деколонізації історичних нарративів.

Список використаних джерел

1. Калиновська І., Коляда Е., Калиновська М. Вербальні й невербальні засоби вираження здивування в канадських графічних романах. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія: Філологія. Журналістика. 2024. Т. 35 (74). № 2. Ч. 1. С. 111–115.
2. Akiwenzie-Damm K., Howe R., Storm J., Yaciuk D. Nimkii. *This Place: 150 Years Retold*. Highwater Press, 2019. P. 138–165.
3. Heriyati N., Sarumpaet R. K., Suprihatin C. T. Speaking Through Silence: Trauma in Literary Work. *A Ivanys in Social Science, Education and Humanities Research*. 2020. Vol. 391. P. 166–170.
4. Orban K. Graphic Narratives as Trauma Fiction. *The Routledge Companion to Literature and Trauma*. 2020. P. 578–882.
5. Pederson J. Trauma and Narrative. *Trauma and Literature*. 2018. P. 97–109.

Коркунець П.В.,

здобувач вищої освіти ступеня магістра

Рівненського державного гуманітарного університету

науковий керівник: **Захарчук З.О.,**

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри театральної режисури

Рівненського державного гуманітарного університету

ПРО ГОСТРУ АКТУАЛЬНІСТЬ КОЛИШНІХ «ЗАЙЦІВ»

Серед негативних ознак сьогоденного суворого часу ми стикаємося з такими, як: воєнні руйнівні наслідки, колабораціоналізм, небезпечні хвороби, корупція, сімейне насилля, брак працівників, невисока платня працівникам цілого ряду сфер і шахрайство з метою заволодіти майном або грішми громадян та багато інших.

Систематичними стали повідомлення ЗМІ про різні схеми шахраїв, що, втираючись у довіру людей, особливо одиноких, беззахисних, малоосвічених і бідних, забирають гроші, зароблені важкою працею і відкладені на майбутнє.

Нечесних та спритних людей у народі називають шахраями, пройдисвітами та ошуканцями. Палітра їхніх нечесних дій багата: подзвонити батькам і, повідомивши про біду з їхньою дитиною, виманити термінові гроші на операцію, на відкуп від поліції; представитися працівником банку і виманити номери та паролі кредитних або власних карток; повідомити про борг і санкції у разі неоплати впродовж дня тощо. «Мистецтво» афер різного роду приносить свої нечестиві плоди: майнові

надбання та грошові прибутки від нещасть. Ціна цих прибутків ошуканих – сльози, відчай та почуття беззахисності перед життєвими негараздами, подекуди і летальні випадки.

У ряді цілого арсеналу протизаконних безчесних дій також є афери з багатими нареченими. Знаходиться чимало бажаючих жити за рахунок інших, у тому числі чоловіків за рахунок жінок. Альфонсами називаються так званих купованих коханців, яких утримує жінка. Але є і «набагато гірші» випадки, коли заключається шлюб, а після віртуозного вилучення коштів розривається. Страждає тоді нещасна дружина, ще зовсім недавно довірлива наречена, страждають її батьки, і добре, якщо не встигла жінка завестись дітьми від проворного афериста. Ті, що заробляли і все життя будували гніздо сімейного затишку, виявляються на вулиці без даху над головою, без елементарних засобів для фізичного існування. Все приходиться будувати спочатку, але часто пошкоджене нервово здоров'я виливається у хвороби, лікування яких оплатити бідна ошукана не в змозі.

Така суворая реальність ошуканих людей.

Звідки ж бере початок шахрайство? Що заставляє обдурювати довірливих людей? Від бажання жити «на широку ногу»: смачно їсти, гарно вдягатися, нагромаджувати нерухомість, купувати машини, дачі, землі, будинки в інших країнах світу, їздити, куди душа забажає, вражати друзів та знайомих небувалою щедрістю, забезпечувати безпроблемне життя своїй сім'ї, рідні, вкладати гроші в прибуткові справи, одне слово, досягати панівного положення в суспільстві. А ще буває й так, що шахраї «маскуються» добродійністю, різного роду спонсоруванням.

Така реальність багатьох аферистів.

Багато зусиль доводиться щоденно докладати і батькам, і школі, і відповідним органам у боротьбі з суспільним злом. Своїми засобами боротьби з суспільними негараздами володіє театр, сценічні постановки якого розкривають очі на гострі проблеми, і, даючи повчально-захопливі уроки життя, вказують на шляхи їх подолання. А ще театр вміє так дошкульно висміяти поганців, що перетворюється на грізну силу в боротьбі проти них. І який тільки буває сміх у театрі: «...ліричний чи блюзнірський, сварливий, грубувато-брутальний чи саркастичний. Сміх може бути іронічним або нищівним, зневажливим або жалючим; сміятися можна від щастя, від горя із самого себе, захлинаючись від реготу або підсміюючись у рукав...». [1, с. 8]

Нищівний сміх став головним художнім прийомом у комедії Михайла Старицького «За двома зайцями». Драмою «високого артистичного рівня» [2, с. 454] назвав Ю. І. Ковалів колоритну комедію драматурга, що постала перед читачами та глядачами з переробленої малопомітної п'єси І. Нечуя-Левицького. Смішне й сумне, суворая реальність та захмарні фантазії, сміх та сльози тісно переплелися в п'єсі, засвідчуючи ряд важливих проблем

суспільства: відсутність стійких моральних життєвих цінностей у молодих людей, належного виховання дітей у пошані до батьків, шанобливого ставлення до свого українського: громадян, мови та звичаїв, ставлення до людини відповідно до її соціального статусу, захоплення другосортною загальнодоступною кінокультурою, бажаннями наживи та красивого життя за рахунок інших.

Як бачимо, тема «скоропостижної» афери, піднята М. Старицьким на матеріалі про колишніх міщан пореформених часів, надзвичайно співзвучна сьогоденню, чекає режисерських сучасних оригінальних рішень для нанесення рішучого удару по сьогоднішніх голохвостих.

Список використаних джерел

1. Горбачова, Н. Сатира на київській сцені. Український театр. 2002. № 3. С. 8.
2. Ковалів, Ю. Історія української літератури. Кінець XIX–поч. XXI ст. 2013. С. 454.
3. Михайло, Старицький. К., Вибрані твори. 1959. С. 577–650.

Пригарська О.С.,

здобувач вищої освіти ступеня магістра
Рівненського державного гуманітарного університету
науковий керівник: *Мельничук О.М.,*
кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри театральної режисури
Рівненського державного гуманітарного університету

ПОШУК НОВИХ ФОРМ, ЖАНРІВ І П'ЄС У СУЧАСНИХ ТЕАТРАХ УКРАЇНИ

*«Історія театру –
це історія бунту та реакції,
де нові форми кидають виклик старим,
а старі, своєю чергою,
стають основою для нових» [1, с. 9].*

За останні декілька років у театральній сфері дуже зріс попит на нові імена драматургів, нові п'єси, нові жанри та форми. Це пов'язано більшою мірою з російською агресією, через що цілком зрозумілим є небажання театральних діячів України працювати з будь-якими матеріалами – драматургією, підручниками, збірками – і авторами російського походження. З іншого боку, останнє десятиліття стало визначальним також і в багатьох інших сферах, адже українці були поставлені перед такими значущими викликами, як глобальна пандемія, стихійні лиха, ізоляція і,

Татарчук О.А.,

здобувач вищої освіти ступеня магістра

Рівненського державного гуманітарного університету

науковий керівник: **Захарчук З.О.,**

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри театральної режисури

Рівненського державного гуманітарного університету

ЗНАЧЕННЯ ТА МІСЦЕ ТВОРЧОГО ДОРОБКУ ВИЗНАЧНОГО ДРАМАТУРГА ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ ВІЛЬЯМА ШЕКСПІРА У СВІТОВІЙ ДРАМАТУРГІЇ

Могутнім джерелом європейського театрального мистецтва є театр епохи Відродження. В театральних творах цієї доби відображається повнота життя, в якій простежувався прямий зв'язок із Античністю та ідеологією гуманізму, вони збагачені яскравими й живими сценами, колоритними деталями, літературною мовою. Теоретиками Ренесансу вперше були розроблені принципи професійного сценічного театру. Осмислення канонів драматургії стало важливою тенденцією становлення Нового театру.

Найбільшого розвитку театр доби Відродження досягнув у Англії: відкривалися публічні драматичні театри, з'являлися професійні актори та акторські школи, розширювався драматичний репертуар, удосконалювалася англійська літературна мова. Цей величний розквіт театрального мистецтва міцно пов'язаний із Єлизаветинською епохою Великобританії, однією з найяскравіших епох Альбіону.

Ім'я найвизначнішого англійського драматурга театру доби Відродження Вільяма Шекспіра (1564–1616 рр.) навіки ввійшло у світову драматургію, засвідчивши творця нового європейського театру.

Шекспірознавчий дискурс за Торкут Н. відзначається багатогранністю дослідницьких спрямувань, завдяки чому творча спадщина Великого Драматурга набуває особливого значення. В межах єдиного інтерпретаційного поля протягом століть співіснують та взаємодіють десятки наукових шкіл, кожна з яких має власний арсенал аналітичних процедур та підходів. Вагомою в плані теоретичних досліджень і цікавих інтерпретаційних практик дослідження шекспірівського канону є театрознавча. Вихідною тезою наукового пошуку театрознавців, до числа яких належать німецький теоретик-мистецтвознавець Ф. Рудольф, відомий англійський режисер, драматург Г. Гранвіл-Баркер, англійський режисер театру та кіно П. Брук, радянський дослідник-театрознавець вірменського походження Г. Бояджиєв, доктор філологічних наук, українська шекспірознавиця Н. Торкут та багато інших, є визнання принципової відмінності законів, за якими будувалася англійська ренесансна драма, від драматургічних канонів більш пізніх епох. Зосередивши свою увагу на

вивченні драматургічної техніки Ренесансу та специфіки англійського театру шекспірівської доби, науковці переконливо довели, що так звані суперечності між фабулою і текстом, логічна неузгодженість окремих моментів сценічної дії, відмова від класичної гармонії структурних частин Шекспірових п'єс не можуть уважатися свідченням художньої неповноцінності чи наслідком творчої недбалості драматурга. «Ці «неправильності» слід розглядати як оригінальну властивість художнього методу Шекспіра, зумовлену взаємодією ренесансу, маньєризму та бароко [1, с. 8].

Галерея цікавих фундаментальних робіт, що поєднують у собі найвищі досягнення характерологічної, історичної, текстологічної, театрознавчої тенденцій сучасної шекспіріани, розширюється з кожним роком. До таких інтеграційно-синтезуючих праць варто віднести монографії світових науковців: Дж. Гіббарда, О. Анікста, Д. Меля, Р. Беррі, Е. Фааса, Б. Гіббонса, С. Велса, Д. Бевінгтона. Заслуговує на увагу й цікавий аналітично-інформаційний матеріал, який супроводжує тексти творів великого драматурга україномовного шеститомника В. Шекспіра (видавництво «Дніпро», 1984–1986 рр.).

Незважаючи на значну кількість наукових статей, нових театральних інтерпретацій та кіноверсій, тексти Шекспіра не втрачають дивовижної розкоші нерозгаданої таємниці та магічної вабливості. Як зазначив Давід Бевінгтон, колишній президент Американської шекспірівської асоціації: «У постмодерністському дискурсі, спрямованому на деканонізацію класики, Шекспір не тільки зберіг свої позиції, але й набув ще більшої величі та популярності» [4, с. 17].

Д. Мелл, автор передмови до книги «Shakespeare's Tragedies» (1986), підкреслює: «Визначальну роль у формуванні багатой палітри емоцій та настроїв у шекспірівських п'єсах відіграє слово, яке є водночас поетичним, яскраво колоритним, метафорично насиченим, жартівливим, але водночас влучним та доречним [5, с. 22].

Величним досягненням світового мистецтва називає драми Шекспіра Г. Бояджиев. Називаючи Шекспіра геніальним творцем людських характерів, науковець, доводить, що драматург «зображає людину у всьому різноманітті її проявів, найвищих її злетах і страшних падіннях. Правда про людину і про добу Ренесансу, якою б вона не була трагічною, до кінця висказана в творах Шекспіра» [1, с. 179].

Безсмертні твори Вільяма Шекспіра наділені здатністю викликати емоційний резонанс у свідомості людства. Його трагедії, комедії і хроніки відомі всьому світу. Важливою ознакою письма Великого Драматурга – поєднання «непоєднуваного»: «глибини людського пізнання Буття та черствості розуму, філософської ідеї та карнавалу, трагедії самопізнання та буфонadi, величі історичних подій та побуту простого народу, інтриги й

перипетії та фантазмагоричного світу. Водночас зберігши чіткі жанрові межі своїх творів» [1, с. 319]. Національна історія, англійська та європейська драма – ось фундамент шекспірівської драми.

Шекспірівський вплив на культурну свідомість відчутно зростає з кожною епохою. Його п'єси не сходять зі сценічних підмостків і посідають почесні місця в репертуарах кращих театрів світу. Своєрідним мірилом таланту для театралів всіх часів є сценічні постановки драматургічних творів Вільяма Шекспіра. Пропозиція зіграти одного з героїв шекспірівських трагедій для акторів є уособленим визнанням їх таланту. Прагнення осягнути мистецьку природу прозрінь Шекспіра стимулює творчі пошуки багатьох світових науковців і літераторів, визначних режисерів та акторів, що призводить до появи нових оригінальних творів, цікавих інтерпретацій та сміливих режисерських рішень.

За чотири століття, що відділяють нас від Великого Вільяма, про нього було написано стільки текстів, що нині їхній загальний обсяг уже в тисячі разів перевищує обсяг сукупності всіх шекспірівських творів. Сучасна українська шекспірознавиця професор Наталія Торкут, автор цілого ряду наукових досліджень про визначного драматурга, констатує важливий показник науково-мистецької актуальності творчого спадку В. Шекспіра у вступному слові (передмові) до книги «Шекспір Вільям. Трагедії» (2004 р.): «Кожні вісім хвилин у світі з'являється нова публікація про видатного англійського драматурга, і шквал шекспірівських ремінісценцій та алюзій в літературі постмодернізму, і сонм сценічних експериментів та фільмів, що живляться енергією з бездонного джерела – Шекспірового Тексту» [3, с. 4].

Список використаних джерел

1. Бояджиев Г. Н. Вечно прекрасный театр эпохи Возрождения. Ленинград: Искусство, 1973. 470 с.
2. Шекспір В. Твори в шести томах. Том 5. Перекл. з англ.; Післямови О. Алексєнко, Н. Модєстової та Д. Наливайка. Київ : видавництво художньої літератури «Дніпро», 1986. 693 с.
3. Шекспір В. Трагедії: Пер. з англ. Передмова і примітки Н. М. Торкут. Харків: Фоліо, 2004. 462 с.
4. Bevington D. The complete Works of Shakespeare. Ed. by D. Bevington. N. Y., Longman. 2003. 2016 p.
5. Melh D. Shakespeare's Tragedies: An Introduction – Cambridge: Cambridge University Press, 1986. 272 p.